

Évközi 26. vasárnap

Mk 9,37–47

„Aki nincs ellenünk, velünk van”

Ez a mondás meglepő, sőt furcsa módon a mondás ellentéte szintén Jézus szájából hangzik el: „aki nem gyűjt velünk, szétszór”. Apró jelenetek bemutatása ez a szakasz Jézus életéből, és ezekhez a situációkhoz egy-egy mondás tartozik. Feltehetően ez a mai elbeszélés is része volt a Jézus tetteit és mondásait tartalmazó gyűjteménynek, amely megelőzte az Evangéliumot. Az elbeszélés a jeruzsálemi úti elbeszélés egy-egy epizódja, amely titkos tanításra utal. Jézus tanítványait oktatja a közelgő vég miatt. De ebben az elbeszélésben az ősegyház többet is felfedezhetett. Aki valamit is megértett Jézus és az Egyház tanításának lényegéből, az már lelkiileg ehhez a csoporthoz tartozik. A palesztinai zsidó keresztény egyháznak nagy problémát okozott, hogy mit is gondoljanak azokról, akik Jézust követték ugyan, de nem voltak zsidók. Ez a mondás jól megvilágítja a követendő viselkedés irányát. Ha a közösség el akarta fogadni Jézusnak a szavait, akkor át kellett gondolnia a zsidó hagyományokhoz való viszonyát. A zsidó vallási közösséghez való tartozás tagjainak tiltotta, hogy más, idegen népekkel vallási közösséget alkossanak. Hihetetlen ellentét feszül Jézus zsidó követői és pogány szimpatizánsai között. Még nem léteznek a Pál által felépített pogány keresztény közösségek, csak a zsidó keresztény közösségek. Találóan állapította meg Josef Klausner, az első héber nyelvű zsidó életrajz írója: „Jézus tanításában volt valami, amely túllépett zsidó vallás keretein.” Íme ez a mondat valóban erről tanúskodik.

Csak ezt a kérdést János teszi fel, aki a tanítványok szóvivője, és aki csak itt lép fel a szinoptikus Evangéliumban ilyen szerepben, ez esetben az intoleráns csoport képviselőjeként. Ha János evangéliumát olvassuk, akkor feltűnik, hogy milyen élesen elhatárolja magát azoktól, akik nem követik Jézust. A szír-palesztinai egyházakban tehát az elzárkózás előre megjósolható volt. Arra is oda kell figyelni, hogy egy démonűzőről van szó, aki csodatétele kapcsán megemlítette Jézus nevét, de nem csatlakozott a tanítványokhoz. Vagyis ez a szimpatizáns Jézust elfogadja, közösségét nem.

Az egész konfliktusnak máig ható következménye van. Az Egyház nehezen tud mit kezdeni azokkal, akik Jézusra igent mondanak, az egyházra pedig nemet. Így dönthet egy erős individuum, aki nem tudja elviselni a csoport kontrollját, de lehet egy olyan személy állásfoglalása, aki felfedezi, Jézus más erkölcsi minőséget képvisel, mint tanítványai. Azóta is igaz, az Evangélium Jézusának egészen más a hatásmechanizmusa, mint a Jézus nevében összegyűlt Egyháznak. Jézus erkölcsi radikalizmusát a következő szakasz fejezi ki jól: a Márk evangélium 9. fejezetének 42-től 50-ig terjedő soraiban Jézus arról beszél, hogy azt a tagunkat, amely bűnre csábít, legyen az a szemünk, vagy a kezünk, azonnal le kell vágni, el kell távolítani. A János tanítványai közösségének egy része előbbre helyezte a csoportszellem ápolását, mint az erkölcsi radikalizmust. Jézus radikalizmusa és küzdelme a gonosz, a démoni ellen fontosabb feladat, mint a közösség ápolása. Aki ezt feladatul tűzte ki, sőt ezt műveli is, annak a kötődése mélyebb a „fő”-höz, Krisztushoz, mint a tanítványi körhöz.

Ezt a dilemmát hordozza minden Egyház és egyházközösség, sőt minden szerzetesközösség és megszentelt élet társasága: Meddig mehet el a jézusi radikalizmus hangoztatásával és megkövetelésével, és mikor kell engedményeket tenni azért, hogy az Egyház ösze ne zsugorodjon? Az Egyháznak mindenáron tagokat kell toborozni, vagy ápolni kell a kapcsolatot mindenkivel, aki azokért az értékekért lelkesedik, amelyeket Jézus helyezett előtérbe? Mit kezdjen az Egyház azokkal a kritikákkal, amelyek ellene szólnak, és Jézusra hivatkoznak? Mit tegyek akkor, ha felfedezem, valaki, aki nem jár templomba, igazabb tetteket visz végbe, mint én, a templomba járó? A keresztségünk, bérálásunk, továbbá az egyházi adó fizetése és a templomban való éneklésünk által az Egyházhoz tartozunk. Vajon a tetteink is ápolják a közösséget Jézussal?

Az idegen ördögűző imája

Urunk, a te szolgád, minden nép és minden nyelv rád esküszik! Te legyőzöl minden akadályt, s az örök életre vezetsz minket. Nem vagy feledékeny, és minden jótettünket bőségesen megjutalmazod, megbánt bűneink emlékét az enyészetnek adod. Amen.